

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. mevrouw C.J. Schouten, minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen,
en mevrouw C.E.G. van Gennip, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Brussel, 21 februari 2022

Behandeld door: Dirk Frouws, Public Affairs SNN
Telefoonnummer: 0611855995
Briefnummer: UP-22-00092
E-mail: frouws@snn.nl
Onderwerp: de positie van overgangsregio's in het ESF+

Geachte ministers Schouten en Van Gennip,

Momenteel wordt het Operationeel Programma voor de nieuwe programmaperiode ESF+ opgesteld. In december 2021 werd reeds de partnerschapsovereenkomst ingediend bij de Europese Commissie. In november 2020 heeft de Europese Commissie (EC) Nederland een brief gestuurd waarin een nadere toelichting wordt gegeven op de verdeling van de cohesiemiddelen binnen Nederland. In deze brief vraagt de EC aan Nederland om tot een evenwichtige verdeling van de cohesiemiddelen te komen en daarbij rekening te houden met de economische ontwikkeling binnen verschillende regio's in Nederland. In haar brief maakt de EC onderscheid tussen budget dat wordt ingezet voor ontwikkelde regio's en minder ontwikkelde regio's of overgangsregio's.

Met de nieuwe inrichting van uw ministerie en het ministerschap voor Armoedebeleid geeft het nieuwe kabinet het signaal af extra aandacht te hebben voor het aanpakken van armoede in kwetsbare wijken en het dichten van de kloof op de arbeidsmarkt. Dit ondersteunen wij van harte. De ESF+-middelen lenen zich bij uitstek om een antwoord te vinden op deze vraagstukken. Daarom achten wij het van groot belang dat ESF+-middelen ingezet worden om de sociaaleconomische verschillen tussen regio's in Nederland te verkleinen. Dit sluit ook aan bij de door de EC geformuleerde doelstelling om de economische verschillen tussen de ontwikkelde en minder-ontwikkelde regio's te verkleinen. Wij vragen u om bij de verdeling van de ESF+-middelen expliciet invulling te geven aan deze doelstelling. ***Daarbij wordt aan deze doelstelling geen recht gedaan wanneer bij de verdeling van de ESF+-middelen vermenging plaatsvindt met andere Europese fondsen, die andere doelstellingen hebben. Wij willen u dan ook dringend verzoeken het tegengaan van kansenongelijkheid in overgangsregio's tot uw hoogste prioriteit te maken bij uw inzet van de ESF+-middelen.***

Voorgestelde inzet ESF+-middelen

Voor de inzet van de ESF+-middelen betekent dat wat ons betreft dat:

- de status die door de Europese Commissie aan verschillende regio's is toegekend, wordt gerespecteerd bij de verdeling van de middelen. Hierdoor kan het ESF+ ingezet worden om regionale verschillen te verkleinen. Hierbij gaat het specifiek om de status van Fryslân, Drenthe en Flevoland als overgangsregio.
- de korting die Nederland als geheel krijgt op het ESF+-budget niet afgewenteld wordt op de zwakkere regio's in Nederland.
- wij het belang erkennen van een eenvoudig ESF+, en dit ook mogelijk is als rekening wordt gehouden met overgangsregio's.

Respecteer de status van de overgangsregio's binnen ESF+

Wij verbazen ons dat u binnen het ESF+-programma voorbij lijkt te gaan aan de status van overgangsregio die in Nederland geldt voor de regio's Fryslân, Drenthe en Flevoland.

Er zijn namelijk nog grote economische verschillen tussen regio's. Zo heeft bijvoorbeeld Noord-Holland een Bruto Regionaal Product (BRP) per hoofd dat bijna het dubbele is van het Europees gemiddelde (170%), terwijl Fryslân en Drenthe een BRP hebben van slechts 89% van dat Europees gemiddelde.

Het onderscheid dat door de Europese Commissie wordt gemaakt tussen dergelijke regio's is bedoeld om verschillen tussen regio's te verkleinen en bij te dragen aan gelijke kansen. De verdeelsleutel participatiebudget die u voor ogen heeft baseert zich echter hoofdzakelijk op het aantal bijstandsgerechtigden in een regio en doet hiermee geen recht aan de opgave vanuit de EC om met de cohesiemiddelen verschillen tussen regio's te verkleinen.

Wentel de korting voor welvarende lidstaten niet af op zwakkere regio's

De Europese regeringsleiders hebben besloten om welvarende lidstaten te korten op hun totale cohesiebudget. Hierdoor ontvangen lidstaten met een BRP hoger dan 120% van het Europees gemiddelde een fikse korting. Doordat Nederland naast de transitieregio's Fryslân, Drenthe en Flevoland ook enkele relatief zeer welvarende provincies kent, ontvangt ook Nederland deze korting. Gegeven de doelstelling via het ESF+ tot kleinere regionale verschillen te komen is het volgens ons niet rechtvaardig wanneer de minder welvarende overgangsregio's door deze korting worden benadeeld.

Een eenvoudig programma blijft mogelijk

De programmacommissie ESF+ geeft aan veel waarde te hechten aan een eenvoudig programma dat voor heel Nederland hetzelfde is. Wij onderschrijven dit belang. Volgens ons blijft dit echter ook mogelijk wanneer er rekening wordt gehouden met de enveloppe van overgangsregio's. Gemeenten binnen de overgangsregio's kunnen een aandeel toegewezen krijgen vanuit een overgangsbudget. Andere gemeenten ontvangen hun aandeel uit het budget voor ontwikkelde regio's. Vervolgens worden de totaalbudgetten per arbeidsmarktregio berekend en gelden dezelfde kaders voor alle arbeidsmarktregio's. Hiermee doen we zowel recht aan uitvoerbaarheid als aan de regionale verschillen.

Tot slot vertrouwen wij erop dat u met de ESF+-middelen wilt bijdragen aan een van de belangrijkste doelen van de cohesiefondsen: het verkleinen van de verschillen tussen welvarende en minder welvarende regio's. Wij vragen u om gebruik te maken van uw bevoegdheid om de ESF+-middelen te verdelen in de geest van het Europees Cohesiebeleid. Hiermee kunnen de verschillen tussen de Nederlandse regio's worden verkleind, waardoor wij hopen over 7 jaar geen overgangsregio's meer te hebben in Nederland.

Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid de inhoud persoonlijk nader toe te lichten of mogelijke vragen te beantwoorden.

Met hartelijke groet,

Raymond Wanders
Voorzitter Arbeidsmarktregio Drenthe

Nelleke Vedelaar
Gedeputeerde Provincie Drenthe

Abel Reitsma
Voorzitter Arbeidsmarktregio Fryslân

Friso Douwstra
Gedeputeerde Provincie Fryslân

Froukje de Jonge
Voorzitter Arbeidsmarktregio Flevoland

Michiel Rijsberman
Gedeputeerde Provincie Flevoland